

# Інститут економіки і менеджменту

*Спеціалізація:*

**Міжнародна економіка**

(код 292/0801)

*Спеціальність:*

**Міжнародні економічні відносини**

(код 292)

*Галузь знань:*

**Соціальні та поведінкові науки**

(код 05)

## **Перелік дисциплін**

**для вступу на навчання за освітньою програмою підготовки  
магістр**

- Економіка зарубіжних країн
- Макроекономіка
- Міжнародна економічна діяльність України
- Міжнародні фінанси
- Мікроекономіка

## **Дисципліна: Економіка зарубіжних країн**

---

### **Розділ 1. Національні економіки в системі світового господарства**

§ 1. Загальні закономірності світового економічного розвитку. Класифікація країн. Тенденції розвитку економічних систем світу

§ 2. Макроекономічні показники. Поняття, порядок обрахунку, вплив на громадське благополуччя

### **Розділ 2. Варіативність моделей економічного розвитку держав світу**

§ 1. Економічні механізми світового розвитку

§ 2. Класифікація капіталізму та неринкових моделей економічного розвитку

### **Розділ 3. Детермінанти економічного успіху країн-лідерів**

§ 1. Економіка країн ОЕСР. Загальна характеристика. Регулювання суспільних відносин

§ 2. Економіка провідних країн Західної Європи

§ 3. Економіка США і Канади

§ 4. Економіка малих країн Західної Європи

§ 5. Економіка Японії

§ 6. Економіка країн «переселенського капіталізму»

### **Розділ 4. Економіка країн, що розвиваються**

§ 1. Особливості економічного розвитку нових індустріальних країн

§ 2. Економіка країн – експортерів нафти

§ 3. Економіка Індії

§ 4. Економіка країн Південно-Східної Азії

§ 5. Нові індустріальні країни Латинської Америки

§ 6. Економіка країн Африки

### **Розділ 5. Країни з перехідною економікою**

§ 1. Економіка країн Центральної та Східної Європи

§ 2. Економіка країн Балтії

§ 3. Економіка країн Співдружності Незалежних Держав

§ 4. Економіка Росії

### **Розділ 6. Економіка Китаю**

§ 1. Китайські реформи: універсальні тенденції та специфічні особливості

#### **Література**

1. Кузьмін О.Є. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак, М.В. Кізло. – Львів : вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. – 408 с.
2. Економіка зарубіжних країн : підруч. / за ред. проф. А. Філіпенка. – К. : Либідь, 1998.
3. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран : учеб. / под ред. д-ра экон. наук, проф. В.П. Колесова и д-ра экон. наук., проф. М.Н. Осьмовой. – М. : Флинта; Моск. психолого-социальный ин-т, 2000.

## **Дисципліна: Макроекономіка**

---

### **Розділ 1. Макроекономіка як наука.**

§ 1. Вступ до макроекономіки.

§ 2. Місце макроекономіки в економічній науці.

§ 3. Об'єкт і предмет макроекономіки.

§ 4. Цілі та інструмент макроекономіки.

- § 5. Макроекономічна політика та її практичні завдання.
- § 6. Історія розвитку макроекономічної науки.
- § 7. Змішана економіка: приватний та державний сектор.
- § 8. Кругообіг доходів, ресурсів і продуктів в економіці.

## **Розділ 2. Макроекономічні показники економічної діяльності в системі національних рахунків.**

- § 1. Система національного рахівництва та її методологічні принципи.
- § 2. Основні макроекономічні показники економічної діяльності.
- § 3. Валовий внутрішній продукт (ВВП).
- § 4. Уникнення подвійного рахунку.
- § 5. Кінцева і проміжна продукція.
- § 6. Додана вартість.
- § 7. Невиробничі операції.
- § 8. Два підходи до ВВП: видатковий і доходний.
- § 9. Особисті споживчі видатки.
- § 10. Валові і чисті внутрішні інвестиції, державні закупівлі товарів і послуг, чистий експорт.
- § 11. Доходи від виробництва та їх види.
- § 12. Інші макроекономічні показники: чистий національний внутрішній продукт (ЧВП), національний дохід (НД), особистий дохід (ОД), використовуваний дохід (ВД).
- § 13. Вимірювання рівня цін в економіці.
- § 14. Індекси цін та дефлятор ВВП.
- § 15. Номінальні та реальні макроекономічні показники.
- § 16. Національний дохід: його виробництво, розподіл та використання.
- § 17. Виробнича функція.
- § 18. Розподіл доходу у відповідності з граничною продуктивністю факторів виробництва.

## **Розділ 3. Макроекономічна нестабільність.**

- § 1. Ділові (економічні) цикли.
- § 2. Фази циклу.
- § 3. Нециклічні коливання.
- § 4. Вплив циклів на виробництво товарів тривалого користування і товарів щоденного вжитку.
- § 5. Теорії ділових циклів.
- § 7. Прогнозування ділових циклів.
- § 8. Зайнятість і безробіття.
- § 9. Визначення рівня безробіття.
- § 10. Вимір рівня безробіття, види безробіття.
- § 11. Визначення „повної зайнятості”.
- § 12. Природний рівень безробіття. Втрати від безробіття. Закон Оукена. Структура і тривалість безробіття.
- § 13. Інфляція суть, причини, види, наслідки. Крива Філіпса.

## **Розділ 4. Споживання, заощадження та інвестиції.**

- § 1. Споживання та заощадження як функція використовуваного доходу
- § 2. Використовуваний дохід – основний фактор споживання та заощадження. Інші фактори, що впливають на споживання та заощадження
- § 3. Довготермінові тенденції в споживанні, що впливають на величину поточного споживання
- § 4. Теорія постійного доходу Фрідмана і теорія життєвого циклу Модільяні. Графіки функцій споживання та заощаджень
- § 5. Середня і гранична схильність до споживання та заощаджень. Інвестиції та фактори, що на них впливають
- § 6. Очікувані норми чистого прибутку та процентні ставки як головні фактори, що впливають на величину інвестицій

§ 7. Крива попиту на інвестиції

§ 8. Фактори, що переміщують криву попиту на інвестиції. Нестабільність інвестицій

## **Розділ 5. Макроекономічний аналіз: сукупний попит та сукупна пропозиція.**

### **Макроекономічна рівновага.**

§ 1. Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від індивідуального попиту.

§ 2. Крива сукупного попиту. Цінові фактори сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпорتنих закупок.

§ 3. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на криву сукупного попиту.

§ 4. Сукупна пропозиція. Вплив рівня цін на сукупну пропозицію. Крива сукупної пропозиції залежно від фаз економічного циклу.

§ 5. Нецінові фактори сукупної пропозиції. Сукупна пропозиція в короткостроковому і довгостроковому періодах.

§ 6. Рівноважний рівень цін і рівноважний обсяг виробництва. Графічне зображення.

### **Розділ 6. Модель сукупних видатків та економічна рівновага.**

§ 1. Класична теорія і закон Сея.

§ 2. Кейнсіанська революція. Кейнсіанська аналітична економія.

§ 3. Економічна рівновага в моделі сукупних видатків.

§ 4. Рівноважний ВВП: підхід „видатки = обсяг виробництва”.

§ 5. Рівноважний ВВП: підхід „витікання – ін’єкції”.

§ 6. Мультиплікативний вплив сукупних витрат на ВВП.

§ 7. Міжнародна торгівля і рівноважний обсяг виробництва.

§ 8. Державні закупівлі і рівноважний ВВП.

§ 9. Простий і складний мультиплікатор.

§ 10. Рівноважний обсяг виробництва в умовах неповної і повної зайнятості.

§ 11. Інфляційний і рецесійний розриви в економіці та їх графічна інтерпретація.

### **Розділ 7. Макроекономічна модель IS-LM.**

§ 1. Альтернативні економічні теорії.

§ 2. Сучасний монетаризм.

§ 3. Теорія раціональних очікувань.

§ 4. Теорія економіки пропозиції.

### **Розділ 8. Фіскальна політика, бюджетні дефіцити і державний борг.**

§ 1. Суть фіскальної політики.

§ 2. Дискреційна фіскальна політика.

§ 3. Державні закупівлі і податки як інструменти фіскальної політики. Вплив державних закупівель і податків на рівноважний обсяг національного виробництва.

§ 4. Дискреційна фіскальна політика в ході економічного циклу.

§ 5. Автоматична фіскальна політика (політика вмонтованих автоматичних стабілізаторів).

§ 6. Обмеженість вмонтованих стабілізаторів.

§ 7. Фіскальна політика та бюджетний дефіцит. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.

§ 8. Фактичний, структурний і циклічний бюджети та дефіцити.

§ 9. Економічні наслідки дефіциту бюджету.

§ 10. Державний борг та його вплив на економічне зростання.

### **Розділ 9. Фінансові ринки. Гроші і банківська справа. Механізм грошово-кредитної політики.**

§ 1. Гроші і фінансові ринки.

§ 2. Попит на гроші.

§ 3. Процентні ставки.

§ 4. Рівновага на грошовому ринку.

§ 5. Банківська справа і пропозиція грошей.

§ 6. Функції комерційних банків. Часткове банківське резервування. Процес створення депозитів. Грошовий мультиплікатор.

§ 7. Центральний банк, його функції.

§ 8. Грошово-кредитне регулювання економіки і його основні інструменти.

§ 9. Операції з державними цінними паперами на відкритому ринку, процентна політика, нормування обов'язкових резервів комерційних банків.

§ 10. Політика „дешевих” та „дорогих” грошей. Механізм антиінфляційної і стимулюючої грошово-кредитної політики.

## **Розділ 10. Міжнародні аспекти національної економіки. Механізм зовнішньоекономічної політики.**

§ 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її структура.

§ 2. Міжнародна торгівля, її основи та особливості. Теорії зовнішньої торгівлі. Теорія зовнішньої торгівлі А.Сміта. Теорія порівняльних переваг Рікардо. Розвиток теорії зовнішньої торгівлі Е.Хекшером та Б.Олінім.

§ 3. Платіжний баланс країни і його структура. Рахунок поточних операцій. Рахунок руху капіталу. Офіційні резерви. Форми руху капіталу між державами. Регулювання платіжного балансу.

§ 4. Валютні курси і валютна система. Номінальний і реальний валютний курс. Фактори, що впливають на валютний курс. Девальвація і ревальвація валюти та їх вплив на економіку. Міжнародна система валютних курсів.

§ 5. Головні аспекти світової економіки. Міжнародні фінансово-економічні організації. Інтеграційні процеси в світовій економіці. Міжнародні корпорації.

§ 6. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні і немитні засоби регулювання зовнішньої торгівлі.

## **Розділ 11. Механізм політики зайнятості та соціального захисту населення.**

§ 1. Ринок праці і механізм його функціонування. Державне регулювання зайнятості населення.

§ 2. Проблеми нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца.

§ 3. Держава як суб'єкти соціального захисту населення. Межа бідності – абсолютна та відносна.

§ 4. Державні інструменти соціального захисту населення: програми соціального захисту населення, програми соціального забезпечення, програми державної допомоги.

## **Розділ 12. Економічне зростання.**

§ 1. Суть і вимір економічного зростання. Економічне зростання як мета. Фактори економічного зростання.

§ 2. Динаміка економіки Сміта і Мальтуса.

§ 3. Модель економічного зростання Харрода – Домара.

§ 4. Сучасна модель економічного зростання Солоу. Фактори економічного зростання в моделі Солоу. Людські ресурси. Природні ресурси. Капітал і капіталоозброєність.

§ 5. Інноваційний розвиток економіки України.

## **Розділ 13. Проблеми економічного розвитку сучасного світу.**

§ 1. Економічний розвиток промислово розвинених країн.

§ 2. Проблеми економічного розвитку країн з перехідною економікою.

§ 3. Економічне зростання країн, що розвиваються.

### **Література**

1. Савченко А.Г. Макроекономіка : підруч. / А.Г. Савченко. – К. : КНЕУ, 2005. – 441 с.
2. Панчишин С.М. Макроекономіка : навч. посіб. / С.М. Панчишин. – К. : Либідь, 2002. – 614 с.

## **Дисципліна: Міжнародна економічна діяльність України**

### **Розділ 1. Інтеграція України у міжнародну економічну діяльність**

§ 1. Сутність, політичні та економічні передумови і принципи міжнародної економічної діяльності в Україні

§ 2. Сучасні проблеми інтегрування України в міжнародну економічну діяльність

### **Розділ 2. Економічні умови розвитку ефективного міжнародного економічного**

## **співробітництва**

§ 1. Міжнародний поділ праці, регіоналізація, глобалізація та інтернаціоналізація світової економіки

§ 2. Відкритість національної економіки як умова розвитку світового ринку

### **Розділ 3. Вхідження України до світових ринків: валютно-фінансового та кредитного, ринку капіталів та інвестицій, ринку праці**

§ 1. Міжнародний ринок капіталів та інвестицій

§ 2. Міжнародний валютно-фінансовий та кредитний ринок

§ 3. Міжнародний ринок праці

### **Розділ 4. Вхідження України до світових ринків: науково-технічного та інноваційного, інтелектуальної власності та ринку послуг**

§ 1. Міжнародний науково-технічний та інноваційний ринок

§ 2. Міжнародний ринок інтелектуальної власності

§ 3. Міжнародний ринок послуг

### **Розділ 5. Міжнародне співробітництво у торговельно-виробничій діяльності**

§ 1. Організаційні форми міжнародної торговельно-виробничої діяльності

§ 2. Залучення маркетингових засобів для підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності підприємств

### **Розділ 6. Фінансові зовнішньоекономічні операції**

§ 1. Організація розрахунків в іноземній валюті з міжнародних економічних операцій в Україні

§ 2. Операції кредитування та страхування в міжнародній економічній діяльності

### **Розділ 7. Організація зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств**

§ 1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні

§ 2. Формування підприємствами ефективною зовнішньоекономічної діяльності

#### **Література**

1. Багрова І.В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / І.В. Багрова, О. Гетьман, В.Є. Власюк; за ред. І.В. Багрової. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 384 с.
2. Філіпченко А.С. Україна і світове господарство : взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпченко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К. : Либідь, 2002. – 470 с.
3. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України : підруч. / В.Є. Новицький – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.

## **Дисципліна: Міжнародні фінанси**

---

### **Розділ 1. Система міжнародних фінансів**

§ 1. Складові елементи і функції міжнародних фінансів

§ 2. Міжнародне фінансове право

### **Розділ 2. Еволюція світової фінансової системи**

§ 1. Еволюція розвитку ринку іноземних інвестицій

§ 2. Еволюція розвитку світового валютного ринку

### **Розділ 3. Комунікаційні системи у сфері міжнародних фінансів**

§ 1. Міжнародні платіжні системи: SWIFT, CHIPS, Fed Wir, TARGET

§ 2. Механізми виникнення і погашення заборгованостей на міжнародному фінансовому ринку

### **Розділ 4. Різновиди операції на світовому фінансовому ринку, інструменти фінансового ринку**

§ 1. Поточні і строкові операції

§ 2. Технології міжнародного кредитування та інвестування

### **Розділ 5. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс**

§ 1. Організаційні засади міжнародних розрахунків, система кореспондентських відносин між банками у сфері міжнародних фінансів. Форми міжнародних розрахунків

§ 2. Складові платіжного балансу. Методи регулювання стану платіжного балансу

## **Розділ 6. Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин**

§ 1. Концепції оподаткування суб'єктів міжнародних фінансів

§ 2. Елементи оподаткування і умови звільнені від податків суб'єктів міжнародних фінансів

## **Розділ 7. Міжнародні фінансові потоки і управління компаніями за кордоном**

§ 1. Управління дочірніми фірмами і активами за кордоном

§ 2. Механізм “офшору”, схеми міжнародних фінансових потоків

## **Розділ 8. Сучасний стан світової фінансової системи**

§ 1. Сутнісні ознаки сучасної глобальної капіталістичної системи

§ 2. Перспективи стабілізації світових фінансових ринків і місце України на світовому фінансовому ринку

### **Література**

1. Банківські операції : підруч. / за ред. А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
2. Херрис Дж. М. Международные финансы / Дж. М. Херрис. – М. : Экзамен, 1996. – 389 с.
3. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения : учеб. / под ред. Л.Н. Красавиной. – 2-е изд. перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 244 с.
4. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / С.В. Князь, Н.Г. Георгіаді, О.В. Князь та ін.; за заг. ред. О.С. Кузьміна. – Львів : видво Львівської політехніки, 2013. – 364 с.

## **Дисципліна: Мікроекономіка**

---

### **Розділ 1. Предмет і метод мікроекономіки**

§ 1. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Можливості та обмеження мікроекономічної теорії.

§ 2. Методологія мікроекономіки. Нормативний і позитивний аналіз.

§ 3. Мікросистема: поняття, різновиди. Мета, роль і особливості функціонування мікросистем у ринковій економіці. Матриця ринкових форм. Характеристика дії мікросистем у різних ринкових ситуаціях.

§ 4. Мета та завдання дисципліни. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами.

### **Розділ 10. Влада над ринком: монополія та монопсонія**

§ 1. Монополія. Ознаки чистої монополії. Види монополії.

§ 2. Середня та гранична виручка. Вибір обсягу виробництва. Правило ціноутворення. Зміщення попиту. Вплив податку.

§ 3. Монопольна влада. Джерела монопольної влади. Ціна монопольної влади для суспільства.

§ 4. Монопсонія.

§ 5. Боротьба за споживчий надлишок. Цінова дискримінація. Між часова цінова дискримінація та ціноутворення в пікові періоди.

### **Розділ 13. Ринки ресурсів**

§ 1. Попит на ресурси. Крива ринкового попиту. Оптимальне співвідношення ресурсів.

§ 2. Пропозиція ресурсів для фірми. Ринкова пропозиція ресурсів.

§ 3. Ринки ресурсів та рівновага на конкурентному ринку ресурсів виробництва в умовах монополії та монопсонії.

### **Розділ 14. Капіталовкладення, час і ринки капіталу**

§ 1. Запаси і потоки. Капітал і процентний доход. Сьогоднішня дисконтова на вартість.

§ 2. Критерій чистої сьогоднішньої цінності у прийнятті рішень.

§ 3. Реальні та номінальні ставки дисконту. Поправки на ризик.

### **Розділ 15. Загальна рівновага та економічна ефективність**

§ 1. Аналіз загальної рівноваги.

§ 2. Ефективність обміну. Діаграма Еджуорта. Ефективні розподіли. Крива контрактів. Парето-ефективний розподіл.

§ 3. Ефективність у виробництві. Виробництво у скриньці Еджуорта. Ефективність виробничих витрат. Парето-оптимальний розподіл ресурсів. Межа виробничих можливостей. Ефективність на ринках товарів.

§ 4. Загальна ефективність конкурентних ринків. Причини неефективності ринків.

## **Розділ 2. Основи попиту і пропозиції**

§ 1. Попит. Закон попиту. Фактори, що впливають на зміну попиту.

§ 2. Пропозиція. Закон пропозиції. Фактори, що впливають на зміну пропозиції.

§ 3. Ринкова рівновага. Ринковий механізм. Павутиноподібна модель.

## **Розділ 3. Поведінка споживача і теорія граничної корисності**

§ 1. Поняття корисності. Сукупна і гранична корисність. Система переваг споживача. Функція корисності.

§ 2. Перший закон Госсена. Закон спадної граничної корисності.

§ 3. Криві байдужості. Бюджетні обмеження.

§ 4. Споживчий вибір. Виявлення переваги. Суть раціонального вибору споживача. Поняття рівноваги споживача. Другий закон Госсена.

## **Розділ 4. Моделювання поведінки споживача на ринку товарів**

§ 1. Зміна індивідуального попиту під впливом цінових змін та змін доходу. Криві Енджела.

§ 2. Ефект доходу та ефект заміщення. Товар Джіффена.

## **Розділ 5. Ринковий попит**

§ 1. Від індивідуального до ринкового попиту. Особливості ринкового попиту та його обчислення.

§ 2. Еластичність попиту, її види, чинники та обчислення.

§ 3. Еластичність пропозиції, її види, чинники та обчислення.

§ 4. Утворення споживчого надлишку.

§ 5. Сіткові зовнішні впливи: ланцюговий ефект, ефект снобізму.

## **Розділ 6. Теорія виробництва**

§ 1. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Економічна організація, важливий різновид мікросистем.

§ 2. Технологія виробництва. Функція виробництва. Ізокванти.

§ 3. Виробництво з одним змінним вихідним ресурсом. Середня та гранична продуктивності. Закон спадної віддачі від ресурсів.

§ 4. Виробництво у довгостроковому періоді. Віддача від масштабів.

## **Розділ 7. Витрати виробництва**

§ 1. Оцінка витрат. Економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення. Безповоротні витрати.

§ 2. Витрати у короткостроковому періоді (постійні, змінні, граничні, середні). Детермінанти витрат. Форми кривих витрат.

§ 3. Витрати у довгостроковому періоді.

§ 4. Вибір ресурсів. Лінія однакових витрат – Ізокоста.

§ 5. Економія на масштабах.

## **Розділ 8. Максимізація прибутку та конкурентна пропозиція**

§ 1. Гранична виручка, максимізація прибутку, вибір рівня виробництва у короткостроковому періоді.

§ 2. Максимізація прибутку і прибутковість конкурентної фірми у довгостроковому періоді. Вибір обсягу виробництва в довгостроковому періоді. Нульовий прибуток. Конкурентна рівновага.

§ 3. Крива пропозиції фірми і крива ринкової пропозиції в короткостроковому періоді. Виробничий надлишок.

§ 4. Крива тривалої галузевої пропозиції. Галузі з постійним, зростаючим і спадним рівнями витрат.

## **Розділ 9. Економіка ринку досконалої конкуренції**

§ 1. Поняття ринкової структури. Види ринкових структур.

§ 2. Досконала конкуренція і рівновага у короткостроковому періоді.

§ 3. Довгострокова рівновага в умовах досконалої конкуренції.

§ 4. Ефективність конкурентного ринку.

## **Розділ 11. Теорія олігополії**

§ 1. Олігополія: поняття і поширення.

§ 2. Теорія ігор. Рівновага на олігополістичному ринку. Модель Курно. Модель Бертрана. Модель Стакелберга.

§ 3. Моделі олігополії у сфері ціноутворення.

§ 4. Економічна ефективність олігополістичного ринку.

## **Розділ 12. Ринок монополістичної конкуренції**

§ 1. Становлення монополістичної конкуренції.

§ 2. Рівновага в короткостроковому та довгостроковому періодах.

§ 3. Економічна ефективність в умовах монополістичної конкуренції.

### **Література**

1. Поплавська Ж.В. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вузів / Ж.В. Поплавська, О.Й. Криса. – К. : Алерта, 2009. – 224 с.

2. МакКоннел К. Экономикс / К. МакКоннел, С. Брю. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 974 с.